# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **Ing. V. Š.**, a účastníků řízení: **1) Ing. Petr Pavel, M.A.,** a **2) Ing. Tomáš Kulhánek, MBA**, oba zastoupeni advokátem JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., sídlem Voršilská 130/10, Praha 1, a **3) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, týkající se návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo),

takto:

**I.** Návrh na vyslovení neplatnosti volby Ing. Petra Pavla, M.A., prezidentem republiky **se zamítá**.

**II.** Ve zbytku **se** návrh **odmítá**.

**III.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

## Odůvodnění:

### 1. Volební stížnost, vyjádření účastníků řízení a Českého statistického úřadu

[1] Navrhovatel se domáhá vyslovení neplatnosti volby prezidenta republiky ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo), jejího opakování a toho, aby byli k opakované volbě řádně zaregistrováni všichni kandidáti, kteří nejpozději 8. listopadu 2023 podali kandidátní listinu u Ministerstva vnitra (s výjimkou Josefa Středuly).

[2] Podstatou návrhu (*volební stížnosti*) je podezření na manipulaci s výsledky volby prezidenta republiky. Navrhovatel poukazuje na to, že se ve „volebním“ vysílání ČT24 v sobotu 28. ledna, v čase 17:03 až 17:04, snížil jak počet hlasů pro Andreje Babiše o 291 hlasů, tak podíl platných hlasů pro něj o 0,01 procenta. Zároveň se snížil i počet hlasů pro Petra Pavla o 110 hlasů, jeho podíl na celkovém počtu platných hlasů však vzrostl o 0,01 procenta. Navrhovatel tvrdí, že z povahy věci se počet hlasů pro jednotlivé kandidáty nemůže v čase snižovat (a už vůbec to podle něj nemůže vést ke zvýšení procentuálního zisku). Z toho navrhovatel usuzuje, že byl při volbě prezidenta republiky využit „*zmanipulovaný volební software*“.

[3] Účastníci řízení Petr Pavel a Tomáš Kulhánek s volební stížností nesouhlasí. Průběžné sčítání hlasů v televizním vysílání má podle nich jen informativní povahu,

nemůže proto ovlivnit výsledek volby prezidenta republiky. Vyhlásit konečné výsledky volby prezidenta republiky navíc přísluší jen Státní volební komisi.

[4] Státní volební komise se k volební stížnosti nevyjádřila.

[5] Nejvyšší správní soud si vyžádal také stanovisko Českého statistického úřadu. Ten sdělil, že pokles hlasů způsobila oprava chybně zapsaných údajů, kterou v průběhu sčítání hlasů ohlásila okrsková volební komise č. 2 z obce Buštěhrad. Protože kandidátu Andreji Babišovi ubylo při opravě více hlasů než kandidátu Petru Pavlovi, změnil se i vzájemný poměr celkového počtu platných hlasů. Nešlo ostatně o jedinou opravu výsledků, kterou Český statistický úřad provedl.

## 2. Právní hodnocení

[6] Návrh na neplatnost volby prezidenta může podat u Nejvyššího správního soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů. Návrh je třeba podat nejpozději sedm dnů po vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta Státní volební komisí (§ 66 odst. 1 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů). Navrhovatel tyto podmínky splnil.

[7] Okruh účastníků řízení o neplatnosti volby prezidenta republiky plyne ze zákona. V tomto případě jsou účastníky kromě navrhovatele i Státní volební komise jako příslušný volební orgán; občan Tomáš Kulhánek, na jehož kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena; a samotný tento kandidát Petr Pavel [§ 90 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“)].

[8] Navrhovatel poukazuje na okolnosti, které podle něj narušily proces volby, a tvrdí, že tato porušení měla významný vliv na výsledek volby. Volební stížnost je tedy projednatelná a soud se jí věcně zabýval.

[9] Aby volební stížnost mohla být úspěšná, musí být prokázáno *porušení zákona, které hrubě ovlivnilo výsledek volby prezidenta* (§ 66 odst. 2 zákona o volbě prezidenta republiky). Z důvodu přehlednosti rozdělil Nejvyšší správní soud v minulosti podmínky přezkumu do tří kroků (usnesení ze dne 2. července 2004, čj. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS; ze dne 4. července 2006, čj. Vol 36/2006-21, č. 960/2006 Sb. NSS; a ze dne 15. února 2018, čj. Vol 16/2018-33, č. 3717/2018 Sb. NSS). Soud tak postupně zkoumá, zda je dána

- nezákonnost, tj. porušení některých ustanovení zákona vážícího se na průběh volby;
- vztah mezi touto nezákonností a výsledkem volby;
- zásadní intenzita této nezákonnosti, která hrubě ovlivnila výsledek volby.

[10] Navrhovatel v prvé řadě musí označit konkrétní zákonná pravidla, která podle něj byla porušena. Teprve následně může namítat, že tato nezákonnost hrubě ovlivnila výsledek volby. I zde však má navrhovatel vysvětlit, proč je o tom přesvědčen, neboť ne každá nezákonnost nutně ovlivní výsledek. Taková konkrétní tvrzení a vysvětlení však projednávaná volební stížnost nepřináší.

[11] Navrhovatel zpochybňuje výsledky volby prezidenta republiky, neboť na informační liště ve vysílání ČT24 v sobotu 28. ledna se po 17. hodině, tedy v závěru sčítání hlasů, snížil počet hlasů pro oba kandidáty a změnil se i procentuální odstup mezi oběma kandidáty o dvě setiny procenta ve prospěch kandidáta Petra Pavla.

[12] Úvodem soud vyvrací navrhovatelovu mylnou domněnku, že informace o výsledcích hlasování průběžně zveřejňované ve vysílání ČT24 mohly mít vliv na zákonnost volby prezidenta republiky. Tyto informace (jak správně podotkli již účastníci řízení Petr Pavel a Tomáš Kulhánek)jsou jen neformálně mediálně sdělovanými údaji, které nemají vliv na konečný výsledek volby prezidenta republiky (a to i kdyby média při prezentování výsledků skutečně pochybila – což se tady ovšem nestalo).

[13] Naproti tomu jediným oficiálním zdrojem údajů o celkovém počtu platných hlasů pro jednotlivé kandidáty je sdělení Státní volební komise o vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo). Sdělení bylo vyhlášeno dne 31. ledna 2023 pod číslem 27/2023 Sb. podle § 57 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky. Tyto výsledky (a jejich zdroje, tedy zápisy okrskových volebních komisí) však navrhovatel nezpochybnil.

[14] Navrhovatel upozornil jen na neobvyklé snížení počtu hlasů v situaci, kdy by se průběžný počet hlasů měl z povahy věci jen zvyšovat (nebo aspoň nesnižovat). I když toto tvrzení přímo neukazuje na porušení konkrétního ustanovení zákona, obrátil se soud na Český statistický úřad (jako na orgán, který technicky zabezpečuje systém zpracování výsledku volby prezidenta), aby získal vysvětlení tohoto jevu, a mohl tak reagovat na navrhovatelovy pochybnosti.

[15] Český statistický úřad k tomu sdělil, že za výsledky hlasování je vždy odpovědná okrsková volební komise, ta vyhotoví zápis o průběhu a výsledku hlasování, který zašle Českému statistickému úřadu. Úřad zadá výsledky do centrální databáze, odkud se údaje promítají na server www.volby.cz a odkud je přebírají média. Pokud ovšem okrsková volební komise zjistí, že v původním záznamu udělala chybu, zápis opraví. Stejně tak výsledky hlasování opraví i Český statistický úřad.

[16] Podle sdělení Českého statistického úřadu zjistila takovou chybu okrsková volební komise č. 2 z obce Buštěhrad. Tato komise v původním zápisu uvedla, že kandidát Andrej Babiš získal 291 hlasů a kandidát Petr Pavel 110 hlasů. Správný počet hlasů byl však opačný, tedy 110 hlasů pro Andreje Babiše a 291 hlasů pro Petra Pavla. Komise proto zaslala opravený zápis Českému statistickému úřadu. Ten provedl opravu tak, že z centrální evidence v prvém kroku vymazal nesprávně zapsaná data. V okamžiku, kdy úřad vymazal nesprávná data, se snížil počet hlasů pro oba kandidáty (o 291 hlasů pro Andreje Babiše a o 110 hlasů pro Petra Pavla). Protože Andreji Babišovi ubylo při opravě více hlasů než Petru Pavlovi, změnil se pro danou chvíli i jejich podíl na celkovém počtu platných hlasů.

> Před opravou byl celkový počet platných hlasů pro jednotlivé kandidáty a podíl těchto hlasů na celkovém počtu platných hlasů takový:
>
> Celkový počet platných hlasů pro Petra Pavla: 3 358 598

(3 358 598 / 5 759 020 * 100 = 58,318915... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **58,31 %**)
Celkový počet platných hlasů pro Andreje Babiše: 2 400 422
(2 400 422 / 5 759 020 * 100 = 41,681085... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **41,68 %**)

Po odebrání nesprávných dat se celkový počet platných hlasů pro jednotlivé kandidáty a podíl těchto hlasů na celkovém počtu platných hlasů dočasně změnil takto:

Celkový počet platných hlasů pro Petra Pavla: 3 358 488
(3 358 488 / 5 758 619 * 100 = 58,321066... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **58,32 %**)
Celkový počet platných hlasů pro Andreje Babiše: 2 400 131
(2 400 131 / 5 758 619 * 100 = 41,678934... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **41,67 %**)

[17] Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že procentuální podíl hlasů (a tedy i procentuální odstup mezi oběma kandidáty) se změnil vzhledem k úměře mezi počtem platných hlasů pro jednotlivého kandidáta a celkovým počtem platných hlasů. Zpochybňovanou změnu v podílu hlasů tedy způsobil matematický postup známý jako *trojčlenka*, nikoli „*zmanipulovaný software*“.

[18] Český statistický úřad dále uvedl, že bezprostředně po výmazu chybných dat zapsal jako druhý krok správné výsledky. Média zveřejnila v danou chvíli průběžné výsledky hlasování v okamžiku mezi výmazem chybných dat a zápisem opravených výsledků. Protože média mohou stahovat aktuální výsledky každých třicet sekund, počet platných hlasů u obou kandidátů pourčitou dobu televizního vysílání klesl. Český statistický úřad však nemá vliv na četnost aktualizací ani na případný časový posun ve vysílání. Bylo proto věcí médií, zda aktualizovala průběžné výsledky zrovna v okamžiku opravy a kdy tento výsledek vysílala.

[19] Nejvyšší správní soud na tomto postupu neshledává nic nezákonného. Okrsková volební komise i Český statistický úřad při opravě a zpracování výsledků hlasování jen plnily své zákonné povinnosti podle § 52 a § 53 zákona o volbě prezidenta republiky.

[20] Je ostatně žádoucí, aby volební komise opravila chybu ihned po jejím zjištění, nejpozději pak do dvaceti čtyř hodin po ukončení hlasování. Buštěhradská okrsková volební komise proto postupovala správně, pokud chybu opravila a odeslala zápis s opravenými údaji Českému statistickému úřadu. Úřad pak, jak mu to ukládá zákon, znovu zpracoval zápis, tentokrát s opravenými údaji. Mediální zveřejnění právě toho průběžného výsledku hlasování, který vznikl v důsledku opravného mezikroku až v úplném závěru sčítání hlasů, mohlo možná některé voliče zmást. (Dalších oprav, které úřad také provedl, si voliči ani nemohli všimnout, protože oprava buď proběhla mezi jednotlivými aktualizacemi údajů na televizní informační liště, nebo byla překryta množstvím hlasů přibývajících do celkového součtu.) Rozhodně však zobrazením tohoto mezikroku nebyl porušen zákon, a už vůbec to nemůže zpochybnit celkový výsledek volby prezidenta republiky.

## 3. Závěr a náklady řízení

[21] Volební stížnost tedy neobsahovala žádný důvod pro vyslovení neplatnosti volby prezidenta, a soud ji proto v tomto rozsahu zamítl. Soud pak vůbec nemá pravomoc k tomu, aby pro volbu prezidenta v novém termínu zaregistroval všechny kandidáty, kteří nejpozději 8. listopadu 2022 podali kandidátní listinu u Ministerstva vnitra (s výjimkou Josefa Středuly). Chybí tu tak základní podmínka řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a soud volební stížnost v této části odmítl.

[22] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

**P o u č e n í :** Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 21. února 2023

Tomáš Langášek
předseda senátu